Çelişkili Veraset İlamlarının İptali

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	10.06.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/495	2026/373	TMK 598, HMK 114, HMK 303

ÖZET

Hazinenin çelişen üç veraset ilamının iptalini istediği davada HGK, önceden kesinleşen kararla iptal edilen belge için kesin hüküm, Hazineyi mirasçı gösteren belge için hukuki yarar yokluğu, mirasçıları doğru gösteren belge için iptal koşulu bulunmadığını belirterek direnme kararını bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/celiskili-veraset-ilamlarinin-iptali-hgk-2026-373/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2025/495 E. , 2026/373 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2024/439 E., 2024/247 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 23.05.2024 tarihli ve

2023/2952 Esas, 2024/2893 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki mirasçılık belgesinin iptali ile yeni mirasçılık belgesi verilmesi davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 7. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, İlk Derece Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı vekilince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne verildikten

sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı Hazine vekili dava dilekçesinde; Adana 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/170 Esas sayılı dosyası ile açtıkları tapu iptal ve tescil davasında çelişkili mirasçılık belgelerinin iptali için kendilerine süre verildiğini, muris ...'ye ait üç farklı mirasçılık belgesi bulunduğunu, bunların Karaisalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2016/137 Esas, 2016/121 Karar sayılı veraset ilâmı, Karataş Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/85 Esas, 2018/115 Karar sayılı veraset ilâmı ve Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı veraset ilâmı olduğunu, Karaisalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2016/137 Esas sayılı dosyasında ... isimli kişi mirasçı olarak gösterilmiş ise de davacı tarafça bu mirasçılık belgesinin iptali için Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas sayılı dosyasında dava açıldığını ve mirasçılık belgesinin iptali ile Hazinenin mirasçılığına hükmedildiğini, ancak bir kısım davalılarca Karataş Sulh Hukuk Mahkemesinden 2018/85 Esas sayılı mirasçılık belgesinin alındığını öğrendiklerini ileri sürerek birbirleriyle çelişkili bu üç veraset ilâmının iptali ile yeni veraset ilâmının verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalılar usulüne uygun tebligat yapılmasına rağmen davaya cevap vermemişlerdir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 20.11.2020 tarihli ve 2019/440 Esas, 2020/188 Karar sayılı kararı ile; veraset ilâmları arasında çelişki olduğunun dosya içerisinde yer alan nüfus kayıtları ile tüm dosya kapsamı ile sabit olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne ve dava konusu üç veraset ilâmının da ayrı ayrı iptali ile murisin kendinden önce ölen anne ve babasının alt soylarının mirasçı olarak belirlendiği yeni veraset ilâmı düzenlenmesine karar verilmiştir.
IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 11.01.2023 tarihli ve 2021/877 Esas, 2023/120 Karar sayılı kararı ile; Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı dosyasında mirasçılık belgesinin tüm tarafları davaya dahil edilmeden karar verildiğinden bu kararın dosyada taraf olmayan şahıslar bakımından kesin hüküm oluşturmadığı, karar gerekçesinde dayanılan delillerle, delillerin tartışılması sonucu maddi olay ve hukuki değerlendirmede usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmadığı, mahkemesince bilirkişi heyetinden rapor alınarak miras paylarının belirlenmesinde usul ve yasaya aykırı yön bulunmadığı gerekçesiyle davacının istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"...Somut olayda; davacı Hazine tarafından, muris ...'nün ölümünden sonra düzenlenen birbiriyle çelişkili üç farklı mirasçılık belgesinin bulunduğu gerekçesiyle bu belgelerin iptali ile yeni bir mirasçılık belgesi düzenlenmesi talep edilmiştir. İlk Derece Mahkemesince yapılan yargılama sonucunda, veraset ilamlarının birbirleriyle çeliştiği gerekçesiyle üçünün de iptaline karar verilerek murisin kendisinden önce ölen anne-babasının alt soylarını mirasçı gösteren yeni bir mirasçılık belgesi düzenlenmiş, bölge adliye mahkemesince istinaf taleplerinin reddine karar verilmiştir. Ne var ki hükmün isabetli olduğunu söyleme imkanı bulunmamaktadır.

İptali istenen mirasçılık belgelerinden Karaisalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2016/137 Esas, 2016/121 Karar sayılı veraset ilamında murisin kendisinden önce ölen eşinin yiğeni ... mirasçı olarak gösterilmiş, bu mirasçılık belgesinin iptaline yönelik Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı dosyasında Hazine tarafından dava açılmış, 14.06.2017 tarihli karar ile bahsi geçen Karaisalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2016/137 Esas, 2016/121 Karar sayılı veraset ilamının iptaline ve murisin tek mirasçısının Hazine olduğuna karar verilmiş, hüküm 16.02.2018 tarihinde kesinleşmiştir. Bu durumda Karaisalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2016/137 Esas, 2016/121 Karar sayılı mirasçılık belgesinin iptali talebi yönünden Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı dosyası kesin hüküm oluşturmaktadır. İlgili mirasçılık belgesi bu dosyada iptal edilerek hüküm kesinleştirilmiştir. O hâlde bu mirasçılık belgesinin iptali talebi yönünden kesin hükmün varlığı nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir.

Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı dosyasında verilen veraset ilamının iptali talebi incelendiğinde; murisin başka mirasçısı bulunmadığından Hazine'nin mirasçılığına hükmedildiği anlaşılmıştır. Hâl böyle iken, Hazine'nin kendi lehine düzenlenen mirasçılık belgesinin iptalini talep etmekte hukuki yararı bulunmadığından bu talep yönünden de davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir.
Son olarak Karataş Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/85 Esas, 2018/115 Karar sayılı veraset ilamının iptali talebi değerlendirildiğinde; mahkemece bu veraset ilamının da iptaline karar verilerek yeniden mirasçılık belgesi düzenlendiği ve iptal edilen bu belgedeki aynı kişilerin mirasçı olarak gösterildiği, yalnızca paylarının değiştirildiği anlaşılmıştır. İptaline karar verilen bu mirasçılık belgesindeki mirasçıların, murisin kanuni mirasçıları olduğu hususu mahkemenin de kabulündedir. Tarafların paylara yönelik itirazları da bulunmadığından Karataş Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/85 Esas, 2018/115 Karar sayılı veraset ilamının iptalini gerektirir herhangi bir neden bulunmadığından bu talep yönünden de davanın reddi gerekmektedir.

Mahkemece yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınmaksızın hüküm tesis edildiğinden bozulması gerekmiştir...” gerekçesiyle karar oy çokluyla bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; önceki karar gerekçesi genişletilmek suretiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde; dosya kapsamından anlaşılacağı üzere muris ...'nün yasal mirasçısı olmadığından son mirasçısının Maliye Hazinesi olduğu, mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporlarının gerçeği yansıtmadığı, Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı veraset ilâmının iptalinin usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesiyle direnme kararının bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık;

Mirasçılık belgelerinin iptali ile yeni mirasçılık belgesi verilmesi istemine ilişkin eldeki davada,

1-Karaisalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2016/137 Esas, 2016/121 Karar sayılı dosyası ile düzenlenen mirasçılık belgesinin Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı kararı ile iptal edildiği anlaşıldığından önceki yargı kararı ile mirasçılık durumunun kesin hüküm teşkil edecek şekilde belirlenip belirlenmediği,

2-Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı dosyasında verilen veraset ilâmı ile murisin başka mirasçısı bulunmadığından Hazine'nin mirasçılığına hükmedildiği anlaşılmakla Hazine'nin kendi lehine düzenlenen mirasçılık belgesinin iptalini talep etmekte hukuki yararının bulunup bulunmadığı,

3-Karataş Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/85 Esas, 2018/115 Karar sayılı veraset ilâmında iptaline karar verilen bu mirasçılık belgesindeki mirasçıların, murisin kanuni mirasçıları olduğu anlaşıldığından mirasçılık belgesinin iptalini gerektirir herhangi bir neden bulunup bulunmadığı, buradan varılacak sonuca göre, mirasçılık belgelerinin iptal edilerek yeniden mirasçılık belgesi düzenlenmesine karar verilmesinin gerekip gerekmediği noktalarında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk
4721 sayılı Türk Medeni Kanununun (TMK) 29, 30... . maddeleri

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 114. maddesinin 1. fıkrasının h bendi ile i bendi.

2. Değerlendirme

1. Bilindiği üzere mirasçılık belgesi, mirasçılık sıfatını açıklayan ve ilgililerin tereke üzerindeki haklarını kullanabilmelerini sağlayan açıklayıcı nitelikte bir belgedir. Bu belge maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez ise de, mirasçılık durumunun aksinin her zaman ileri sürülebilmesi mümkündür. Bununla birlikte mirasçılık belgesinin iptaline ilişkin davalarda da genel dava şartları ile hukuki yarar ve kesin hüküm ilkelerinin gözetilmesi zorunludur.

2. Türk Medeni Kanunu'nun 598. maddesi uyarınca mirasçılık belgesi, mirasçıların sıfatlarını gösteren bir belge niteliğinde olup, gerçeğe aykırı olduğunun anlaşılması hâlinde iptal edilebilir veya düzeltilebilir. Mirasçılık belgesi mirasçılık sıfatını kuran değil, mevcut durumu açıklayan nitelikte bir belgedir. Bu nedenle öğretide ve Yargıtay uygulamasında kabul edildiği üzere mirasçılık belgesi maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez.

3. Mirasçılık belgesinin iptali davasının amacı, gerçeğe aykırı mirasçılık durumunun düzeltilmesi olup, sırf farklı içerikte birden fazla mirasçılık belgesinin bulunması tek başına tüm belgelerin iptalini gerektirmez. Esas olan maddi gerçeğe uygun mirasçılık durumunun tespitidir.

4. Bununla birlikte mirasçılık belgesinin iptaline ilişkin davalarda da genel dava şartlarının bulunması zorunludur. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-h maddesinde hukuki yarar dava şartı olarak düzenlenmiş, 115. maddede dava şartlarının mahkemece yargılamanın her aşamasında resen gözetileceği hüküm altına alınmıştır. Öğretide ve yargısal içtihatlarda kabul edildiği üzere, dava şartı niteliğindeki hukuki yararın dava açıldığı tarihte mevcut olması ve yargılama boyunca devam etmesi gerekir.

5. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 303. maddesinde ise kesin hükmün kapsamı belirlenmiştir. Keza kesin hüküm, aynı taraflar arasında aynı dava sebebine ve aynı talep sonucuna ilişkin uyuşmazlığın yeniden görülmesini engelleyen usul hukukuna ilişkin temel kurumlardandır. Hukuk devleti ilkesinin bir görünümü olan hukuki güvenlik ilkesi, kesinleşmiş yargı kararlarına saygıyı zorunlu kılar. Kesin hükmün amacı yalnız tarafların menfaatlerini korumak değil, aynı zamanda hukuk düzeninde istikrarı sağlamaktır.

6. Somut olay incelendiğinde; Karaisalı Sulh Hukuk Mahkemesinin 2016/137 Esas, 2016/121 Karar sayılı mirasçılık belgesinin, Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı ilâmıyla iptal edildiği ve anılan kararın kesinleştiği anlaşılmaktadır. Bu durumda anılan mirasçılık belgesi bakımından hukuki durum kesinleşmiş yargı kararı ile ortadan kaldırılmış bulunmaktadır. Kesinleşen mahkeme kararıyla hükümden düşen bir mirasçılık belgesinin yeniden dava konusu yapılarak ikinci kez iptaline karar verilmesi hukuken mümkün değildir. Mahkemece bu yön gözetilmeksizin yeniden iptal hükmü kurulması kesin hüküm kurumuna aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle bu mirasçılık belgesinin iptali yönünden kesin hüküm varlığı nedeniyle davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir.

7. Bunun yanında Bodrum 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/130 Esas, 2017/313 Karar sayılı ilâmında murisin başka mirasçısının bulunmadığı kabul edilerek Hazinenin mirasçılığına hükmedildiği görülmektedir. Davacının lehine sonuç doğuran ve mirasçılık sıfatını tanıyan bu belgenin iptalini istemesinde korunmaya değer güncel ve meşru bir hukuki yararın bulunduğu da söylenemez. Hukuki yarar dava şartı olup, dava açıldığı tarihte mevcut olmalı ve yargılama süresince devam etmelidir. Söz konusu mirasçılık belgesi bakımından da davanın dinlenebilmesi için gerekli hukuki yarar koşulu gerçekleşmemiştir. Hâl böyle olunca, davacı Hazine'nin kendi lehine düzenlenen mirasçılık belgesinin iptalini talep etmekte hukuki yararı bulunmadığından bu talep yönünden de davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir.

8. Diğer yandan Karataş Sulh Hukuk Mahkemesinin 2018/85 Esas, 2018/115 Karar sayılı mirasçılık belgesinde yer alan kişilerin murisin kanuni mirasçıları oldukları dosya kapsamındaki nüfus kayıtları ve diğer delillerle belirlenmiştir. Mirasçılık belgesinin gerçeğe aykırı düzenlendiği veya mirasçı olmayan kişilere pay verildiği ortaya konulamadığı sürece, yalnızca önceki veraset ilâmları ile çeliştiğinden bahisle bu belgenin iptaline karar verilmesi mümkün değildir. Miras hukukunun amacı, şekli çelişkileri gidermek değil, maddi gerçeğe uygun mirasçılık durumunu ortaya çıkarmaktır. Dosya kapsamı itibarıyla Karataş Sulh Hukuk Mahkemesince verilen mirasçılık belgesinin murisin gerçek mirasçılarını gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle anılan belgenin iptalini gerektirir bir neden bulunmamaktadır. Aksi yöndeki kabul, gerçeği yansıtan bir mirasçılık belgesinin önceki hatalı işlemler nedeniyle ortadan kaldırılması sonucunu doğuracağından hukuki güvenlik ve hakkaniyet ilkelerini zedeleyecektir. Açıklanan nedenlerle Karataş Sulh Hukuk Mahkemesinin veraset ilâmının iptalini gerektirir herhangi bir neden bulunmadığından bu talep yönünden de davanın reddi gerekmektedir.

9. Açıklanan nedenlerle, ilk belge yönünden kesin hüküm engeli bulunduğu, ikinci belge yönünden davacının hukuki yararının mevcut olmadığı, üçüncü belge yönünden ise iptal koşullarının gerçekleşmediği gözetildiğinde üç mirasçılık belgesinin de iptali ile yeni bir mirasçılık belgesi düzenlenmesine karar verilmesi usul ve yasaya uygun değildir.

10. Hâl böyle olunca; Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

11. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6100 sayılı Kanun'un 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, karardan bir örneğin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

10.06.2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.